

20.8.2019

valtiosihteeri Tuomo Puumala

Asia

Työryhmän asettaminen

Opetus- ja kulttuuriministeriö on tänään asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella ehdotus esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi.

Työryhmän toimikausi on 1.9.2019 – 28.2.2020.

Tausta

Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti 25.8.2016 työryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella ehdotus museoiden, teattereiden (ml. tanssi ja sirkus) ja orkestereiden rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi. Työryhmä luovutti ehdotuksensa opetus- ja kulttuuriministeriölle 17.1.2018. Ehdotuksessa oli kyse kokonaisuudistuksesta, johon sisältyi luonnos hallituksen esitykseksi valtionosuuslainsäädännön uudistamiseksi sekä muistio harkinnanvaraisen rahoitusjärjestelmän uudistamisesta.

Työryhmä ehdotti, että nykyinen teatteri- ja orkesterilaki korvattaisiin esittävän taiteen edistämistä annettavalla lailla, jonka soveltamisala kattaisi yleisesti kaikki esittävän taiteen muodot. Lisäksi työryhmä esitti, että opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia uudistetaan.

Työryhmä ehdottamassa mallissa valtionosuuskelpoisuus muuttuisi määräaikaiseksi ja se myönnettäisiin kolmeksi tai kuudeksi vuodeksi kerrallaan. Kolmen ja kuuden vuoden valtionosuuskelpoisuuden edellytykset poikkeaisivat toisistaan. Valtionosuus perustuisi edelleen yksikköhintaan ja henkilötyövuosien määrään. Esittävälle taiteelle tulisi yksi yhteinen yksikköhinta. Lisäksi yksikköhintaa voitaisiin korottaa painokertoimilla, joilla huomioitaisiin toiminnan luonne. Yksikköhintaa voitaisiin painottaa myös kulttuuripoliittisilla perusteilla. Valtionosuusprosentti olisi kaikille 39, myös Tampereen Työväen Teatterille. Työryhmä esitti Svenska Teaternin aseman muuttamista kansalliseksi taidelaitokseksi ja sen rahoittamista harkinnanvaraisella valtionavustuksella.

Työryhmä ehdotti myös, että Taiteen edistämiskeskuksesta myönnettävien esittävän taiteen vapaan kentän harkinnanvaraisten toiminta-avustusten saamisen kriteereitä ja myönnettävän tuen määrää muutetaan. Toiminta-

avustuksia myönnettäisiin yksivuotisin tai kolmivuotisin ja avustuksen saamisen ehdot vaihtelisivat avustuksen mukaan. Lisäksi voitaisiin myöntää viisivuotisia kehittämisavustuksia. Toiminta-avustuksia voitaisiin myöntää myös tuotantotaloille ja – alustoille. Niille toimijoille, jotka eivät täytä toiminta-avustuksen saamisen edellytyksiä, voitaisiin myöntää kertaluontoinen erityisavustus.

Ministeriö toteutti työryhmän ehdotuksesta lausuntokierroksen keväällä 2018. Ehdotuksesta saatiin kaikkiaan 274 lausuntoa, joista esittävää taidetta koski 204. Rahoitusjärjestelmän uudistamista pidettiin perusteltuna taiteen toimintakentässä tapahtuneiden muutosten johdosta, ottaen huomioon uusien taiteenalojen ja toimijoiden tarpeet sekä vaikea tilanne varsinkin nk. vapaalla kentällä. Myös järjestelmän joustavoittamista pidettiin tärkeänä tavoitteena. Lausunnonantajien enemmistö kannatti ehdotuksia, jotka liittyivät lain ja valtionosuuden tavoitteisiin, lain soveltamisalan laajentamiseen, henkilötövuosien määräytymisen perusteisiin ja valtionosuusprosentin suuruuteen. Valtionosuuden saamisen edellytyksiä ja sen määräaikaistausta kannatti sellaisenaan tai muutettuna yhteensä noin 80 prosenttia vastanneista. Myös vapaan kentän toimintaan liittyviä ehdotuksia pidettiin pääsääntöisesti kannatettavina. Kritiikkiä saivat osakseen ehdotukset, jotka liittyivät esittävien taiteiden yhteen yksikköhintaan ja yksikköhinnan painokertoimiin. Svenska Teaternin muuttamista kansalliseksi taidelaitokseksi kannatti 68 prosenttia vastaajista ja Tampereen Työväen Teatterin aseman säilyttämistä kannatti 65 prosenttia.

Eduskunta hyväksyi vuoden 2019 talousarvion yhteydessä lausuman, jossa edellytettiin, että esittävän taiteen valtionosuusuudistuksen valmistelu etenee laaja-alaisesti ja että valmistelun yhteydessä arvioidaan huolellisesti eri mallien vaikutukset esittävän taiteen rahoitukseen ja toiminnan kehitykseen ja turvataan uudistukselle riittävät resurssit. Hallitusohjelmassa 2019-2023 todetaan, että ”toteutetaan taiteen toimintaedellytysten parantamiseksi esittävien taiteiden valtionosuusjärjestelmän uudistus. Uudistus koskee kaikkia esittävän taiteen toimijoita. Uudistuksessa turvataan Svenska Teaternin ja Tampereen Työväen Teatterin asema ja rahoitus kansallisina päänäyttämöinä.”

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on valmistella loppuun esittävän taiteen rahoitusuudistus. Ehdotus uudistukseksi tulee valmistella hallituksen esityksen muotoon. Jatkovalmistelun tulee pohjautua vuosina 2016-2017 työskennelleen työryhmän (KVOS-työryhmä) tekemään työhön ottaen kuitenkin huomioon työryhmän ehdotuksesta saatu palaute. Erityistä huomiota tulee kiinnittää uudistuksen vaikutusten arviointiin.

Työryhmän tulee ottaa huomioon edellä mainittu eduskunnan lausuma ja hallitusohjelman linjaukset.

Työryhmä voi työnsä aikana teettää työnsä kannalta tarpeellisia selvityksiä sekä kuulla eri sidosryhmien edustajia, asiantuntijoita sekä muita tahoja.

Työryhmän kokoonpano

Opetus- ja kulttuuriministeriö kutsuu puheenjohtajaksi Teidät ja nimeää työryhmän jäseniksi seuraavat henkilöt:

ylijohtaja Riitta Kaivosoja, OKM, (varapuheenjohtaja)
puheenjohtaja Ahti Vänttinen, Muusikkojen liitto
erityisasiantuntija Johanna Selkee, Suomen Kuntaliitto
toiminnanjohtaja Helena Värri, Suomen Sinfoniaorkesterit ry
toiminnanjohtaja Tommi Saarikivi, Suomen Teatterit ry
toiminnanjohtaja Karola Baran, Teatteri- ja mediatyöntekijöiden liitto ry
erityisasiantuntija Mari Karikoski, Taiteen edistämiskeskus
hallitusneuvos Joni Hiitola, OKM
kulttuuriasianneuvos Katri Santtila, OKM

Työryhmän sihteerinä toimii kulttuurisihteerä Eero Koski, OKM. Lisäksi työryhmän jäsen erityisasiantuntija Mari Karikoski toimii työryhmän toisena sihteerinä.

Asiantuntijat

Opetus- ja kulttuuriministeriö nimeää työryhmän asiantuntijoiksi seuraavat henkilöt:

kouluneuvos Antti Markkanen, OPH
järjestelmäasiantuntija Simo Eerola, OPH
asiantuntija Mikko Rantanen, OPH

Työryhmän kokoonpanoa voidaan tarvittaessa täydentää muilla asiantuntijoilla.

Työryhmän teknisenä avustajana toimii hallinnollinen avustaja Leila Hohtari opetus- ja kulttuuriministeriöstä.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmä työskentelee virkatyönä.

Työryhmän jäsenten matkakulut kokouksiin korvataan edullisimman matkustustavan mukaan. Mahdollisten kokouspalkkioiden maksamiseen noudatetaan valtiovarainministeriön suositusta kokouspalkkioiksi (VM/825(00.00.01/2014). Työryhmän jäsenen tehtävästä ei makseta palkkioita eikä päivärahoja silloin, kun jäsen osallistuu työryhmän työhön taustayhteisönsä edustajana.

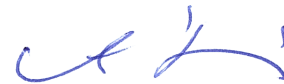
Työryhmän menot maksetaan opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenomomentilta 4.18.29.01.01, va 6000003111.

Tiede- ja kulttuuriministeri

Hanna Kosonen

Kansliapäällikkö

Anita Lehtikainen

Tiedoksi

Työryhmän jäsenet ja asiantuntijat
Kulttuuri- ja taidepolitiikan osasto
OKM viestintä